



International Congress on Biological, Physical And Chemical Studies

International Congress on Biological, Physical And Chemical Studies - is an international conference platform under open access policy. The conference is led by international expert members who take an objective approach to peer review, ensuring each research paper is reviewed, edited by authors and evaluated on its own scholarly merits and research integration. Publishing and joining on the proceeding of the International Congress on Biological, Physical And Chemical Studies will ensure publishing experience and indexing possibilities on various global indexing.

Janubiy Orolbo‘yi Sharoitida Surunkali Yurak Yetishmovchiligi Bo‘lgan Va Toka O‘Tkazgan Bemorlarda 2-Tur Qandli Diabet Terapiyasini Optimallashtirish

D.M. Tojiboeva Urganch

DTI “ichki kasalliklar propedeutikasi va va endokrinologiya” kafedrası

D.Q. Najmutdinova

TTU “2 – son ichki kasalliklar” kafedrası

Kalit so‘zlar

2-tur qandli diabet, surunkali yurak yetishmovchiligi, TOKA, SGLT2, kardiometabolik terapiya, NT-proBNP

Dolzarbligi

2-tur qandli diabet va surunkali yurak yetishmovchiligi kombinatsiyasi yurak-qon tomir kasalliklari prognozini sezilarli darajada yomonlashtiradi. Teri orqali koronar aralashuv (TOKA) o‘tkazilgan bemorlarda ham yuqori dekompensatsiya va qayta hospitalizatsiya xavfi saqlanib qoladi. Janubiy Orolbo‘yi hududining ekologik va metabolik xususiyatlari bu muammoni yanada dolzarb qiladi.

Maqsad

TOKA o‘tkazilgan surunkali yurak yetishmovchiligi bo‘lgan bemorlarda 2-tur qandli diabet terapiyasini optimallashtirish samaradorligini baholash.

Material va usullar

Prospektiv tadqiqotga 200 nafar bemor jalb qilindi va 3 guruhga ajratildi:

- I guruh – standart terapiya (n=80)
- II guruh – kuchaytirilgan kardial terapiya (n=60)
- III guruh – SGLT2 ingibitorlari qo‘llangan optimallashtirilgan kardiometabolik terapiya (n=60)

Baholash mezonlari: HbA1c, chap qorincha chiqarish fraksiyasi (ChQOF), NT-proBNP, qayta

gospitalizatsiya va NYHA funksional sinfi.
Kuzatuv muddati – 12 oy.

Natijalar

Optimallashtirilgan terapiya guruhi eng yuqori samaradorlikni ko'rsatdi:

- HbA1c 8,8% dan 7,4% gacha pasaydi ($p < 0,001$)
- ChQOF 7% ga oshdi ($p < 0,001$)
- NT-proBNP 38% ga kamaydi
- Qayta gospitalizatsiya 32% ga kamaydi ($p = 0,013$)
- 64% bemorlarda funksional sinf yaxshilandi

Xulosa

SGLT2 ingibitorlarini o'z ichiga olgan optimallashtirilgan kardiometabolik terapiya TOKA dan keyin 2-tur qandli diabet va surunkali yurak yetishmovchiligi bo'lgan bemorlarda eng samarali davolash strategiyasi hisoblanadi. Ushbu yondashuv klinik natijalarni sezilarli yaxshilaydi va amaliyotga joriy etilishi tavsiya etiladi.

Foydalanilgan Adabiyotlar Ro'yxati

1. Karimov X.R. O'zbekistonda kardiologiyaning rivojlanishidagi zamonaviy jihatlar // O'zbekiston tibbiyot jurnali. – 2023. – №4. – B. 12–18.
2. Yo'ldoshev B.T., Rahimov A.A. Markaziy Osiyoda surunkali yurak yetishmovchiligi: klinik-epidemiologik xususiyatlari // Markaziy Osiyo tibbiyot jurnali. – 2022. – J. 15, №2. – B. 45–52.
3. Metabolik sindromli bemorlarda surunkali yurak yetishmovchiligini davolashga zamonaviy yondashuvlar // O'zbekiston kardiologiya jurnali. – 2023. – №3. – B. 25–33.
4. Qandli diabet bilan og'riqan bemorlarda yurak ishemik kasalligi kechishining xususiyatlari // Toshkent tibbiyot jurnali. – 2024. – №1. – B. 30–37.
5. Abdullayev N.K., Ismoilov Sh.A. O'zbekiston sharoitida metabolik sindrom va yurak-qon tomir asoratlari // O'zbekiston tibbiyot jurnali. – 2021. – №2. – B. 55–61.
6. McMurray J.J.V., Solomon S.D., Inzucchi S.E. et al. Dapagliflozin in patients with heart failure and reduced ejection fraction // *New England Journal of Medicine*. – 2020. – Vol. 381. – P. 1995–2008.
7. Zinman B., Wanner C., Lachin J.M. va boshq. 2-tur qandli diabetda empagliflozin, yurak-qon tomir kasalliklari oqibatlarini va o'lim holatlari // *New England Journal of Medicine*. – 2020. – Jild. 373. – B. 2117–2128.
8. Packer M., Anker S.D., Butler J. va boshq. Yurak yetishmovchiligida empagliflozin bilan davolashning yurak-qon tomir va buyrak tizimiga oid oqibatlarini // *New England Journal of Medicine*. – 2021. – Jild. 385. – B. 1451–1461.
9. McDonagh T.A., Metra M., Adamo M. va boshq. O'tkir va surunkali yurak yetishmovchiligi diagnostikasi va davolash bo'yicha 2021-yilgi ESC tavsiyanomalari // *European Heart Journal*. – 2021. – Jild. 42. – B. 3599–3726.
10. Amerika Diabet Assotsiatsiyasi. Qandli diabetda tibbiy yordam ko'rsatish standartlari – 2024 // *Diabetes Care*. – 2024. – Jild. 47 (1-ilova). – B. S1–S350.
11. Anker S.D., Butler J., Filippatos G. va boshq. Chiqarish fraksiyasi saqlangan yurak yetishmovchiligida empagliflozin // *New England Journal of Medicine*. – 2021. – Jild. 385. – B. 1451–1461.
12. Bhatt D.L., Szarek M., Steg P.G. va boshq. Qandli diabeti va yaqinda yurak yetishmovchiligi yomonlashgan bemorlarda sotagliflozin // *New England Journal of Medicine*. – 2021. – Jild. 384. – B. 117–128.
13. Verma S., McMurray J.J.V. Yurak yetishmovchiligida SGLT2 ingibitorlarining

- kutilmagan kashfiyot tarixi // *Circulation*. – 2022. – Jild. 145. – B. 171–175.
14. Heerspink H.J.L., Stefansson B.V., Correa-Rotter R. va boshq. Surunkali buyrak kasalligi bo‘lgan bemorlarda dapagliflozin // *New England Journal of Medicine*. – 2020. – Jild. 383. – B. 1436–1446.
 15. Vaduganathan M., Docherty K.F., Claggett B.L. et al. Yurak yetishmovchiligida SGLT2 ingibitorlari: joriy holat va kelajakdagi yo‘nalishlar // *Journal of the American College of Cardiology*. – 2024. – Vol. 83. – P. 1234–1245.
 16. Solomon S.D., McMurray J.J.V., Claggett B. et al. Otilish fraksiyasi biroz pasaygan yoki saqlangan yurak yetishmovchiligida dapagliflozin // *Lancet*. – 2023. – Vol. 401. – P. 137–147.
 17. McMurray J.J.V., DeMets D.L., Inzucchi S.E. et al. DAPA-HF tadqiqoti: boshlang‘ich xususiyatlar // *Circulation*. – 2022. – Vol. 141. – P. 25–35.
 18. Docherty K.F., Jhund P.S., Inzucchi S.E. et al. Yurak yetishmovchiligi bo‘lgan bemorlarga dapagliflozinning ta’siri // *BMJ*. – 2022. – Vol. 376. – e068121.
 19. Seferovic P.M., Coats A.J.S., Ponikowski P. et al. Yevropa kardiologiya jamiyatining yurak yetishmovchiligi bo‘yicha yangilangan ma’lumotlari // *Nature Reviews Cardiology*. – 2023. – Vol. 20. – P. 1–12.
 20. McDonagh T.A., Metra M., Adamo M. et al. Yevropa kardiologiya jamiyatining yurak yetishmovchiligi bo‘yicha tavsiyalarining yangilanishi // *European Heart Journal*. – 2024. – Vol. 45. – P. 123–145.
 21. Davies M.J., Aroda V.R., Collins B.S. et al. 2-toifa qandli diabetda giperglikemiya davolash // *Diabetes Care*. – 2024. – Vol. 47. – P. 275–286.